

[Rádlovo pojetí svobody]

Rádl tedy nemíní, že svoboda není v tomto světě, ale že není z tohoto světa; přijmeme-li tuto formulaci, musíme se zajisté tázat, jak tedy se svoboda dostává do tohoto světa, jak k ní dochází, jak vzniká, tj. jak vniká do toho světa, v němž není původně doma. Rádl na tuto otázku odpovídá poukazem k tomu, co je tím předpokladem, aby ke svobodě došlo, aby vznikla, aby se uplatnila jakožto svoboda: tímto „předpokladem“ (termín je ovšem nepřípadný, nebo tento tzv. „předpoklad“ není ničím, co by bylo předem položeno před vznik svobody, takže svoboda by byla následkem tohoto před-pokladu) je poslání, kvůli kterému je svoboda nutná. A právě proto, že je tento termín nepřípadný (a Rádl si toho zřejmě byl trochu vědom, tj. byl si vědom pravděpodobnosti, že ono „poslání“ bude nesprávně pochopeno jako něco „daného“, „předmětného“), je třeba ještě podtrhnout nepředmětnost „poslání“, které je tímto „předpokladem“, dalším slovem, totiž výrazem „smysl poslání“. Okrajově se v Rádlově textu je vyskytnou dva poukazy: jednak na budoucnost (když mluví o potřebě „nových ideálů pro budoucnost“), jednak na jeden významný rys skutečného uplatňování (tedy uplatnění) svobody (jež ovšem „předpokládá“ zmíněný „smysl poslání“, kvůli němuž má být v konkrétní situaci svoboda uplatněna), totiž „přerůstání sama sebe“.

(Písek, 030107-2.)